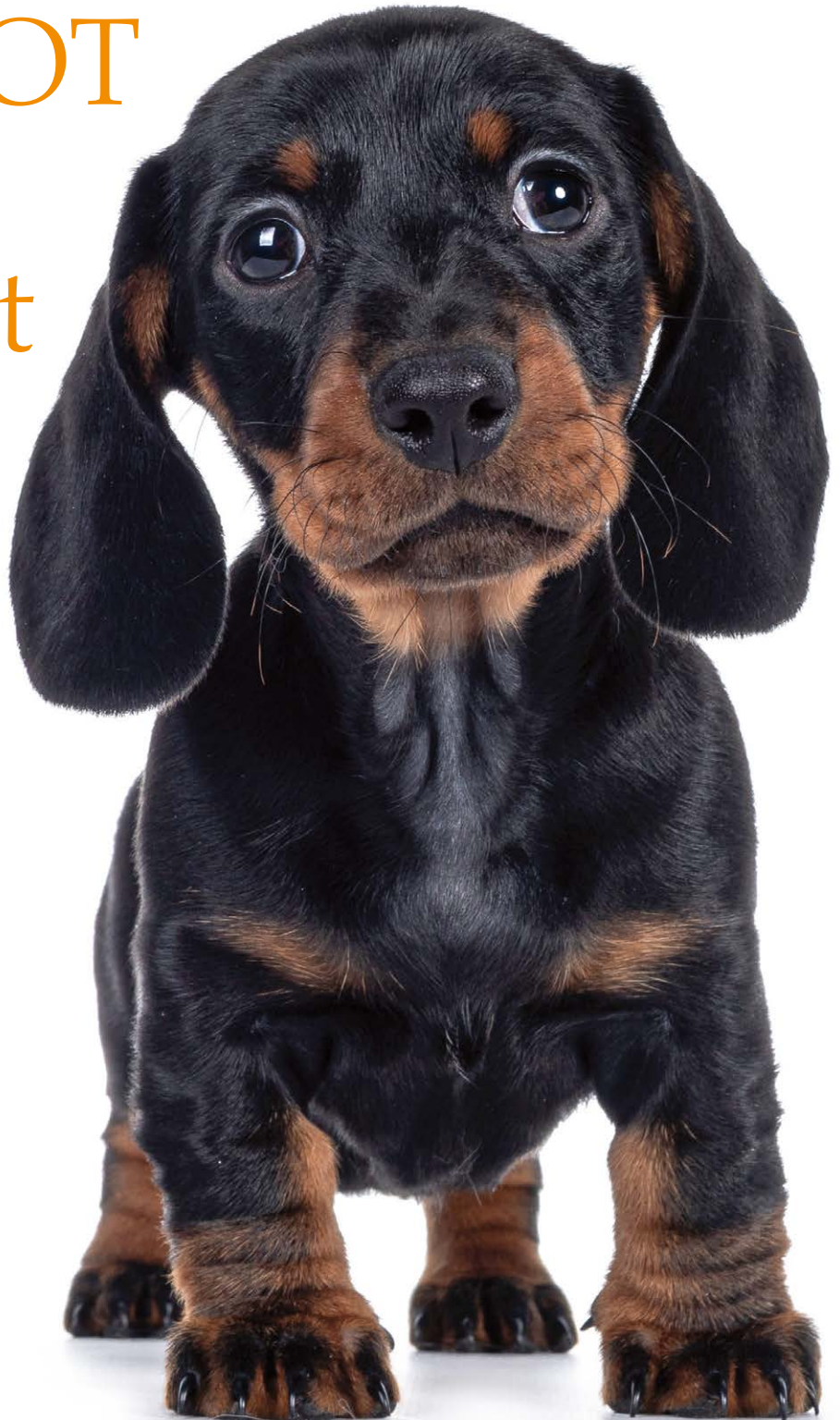

Kleine Teckel Sientje

Als het leven in het GROOT aan je voorbijgaat

Beschreven therapie is uitgevoerd door een gecertificeerde kynologisch gedragstherapeut (KGT), lid van de NVGH (Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden). De KGT heeft hiervoor een meerjarige opleiding gevolgd en moet - om lid te zijn van deze beroepsvereniging - jaarlijks bijscholingen volgen. Therapieën en trainingen zijn altijd gebaseerd op een uitgebreide anamnese aan de hand van een vragenlijst en gesprek(-ken) met de eigenaar. Geen situatie is hetzelfde en geen hond is hetzelfde. De hier beschreven therapie kan dus niet zomaar op andere situaties toegepast worden.

Daar sta je dan als teckeltje. Op je korte pootjes verken je de wereld van reuzen. Behendig probeer je je een weg te manoeuvreren tussen lange benen en grote voeten, maar dat valt niet altijd mee. Omdat je nogal klein bent gaat het leven in het groot aan je voorbij.

Kleine teckel Sientje vindt de wereld maar een spannende aangelegenheid. Altijd moet ze op haar hoede zijn. Je weet immers maar nooit wanneer zo'n groot mens ineens opstaat en je moet maken dat je wegkomt. Zo'n voet komt hard aan als je niet uitkijkt! Onaangenaam verrast is Sientje ook iedere keer als ze plots van de grond wordt geplukt en ineens neus aan neus staat met zo'n groot mens. Op een dag was Sientje weer over het hoofd gezien. Voor Sientje was de maat vol. De bloedende enkel van een boze meneer was het gevolg.

“Ze houdt nooit eens haar snater! En nu heeft ze ook nog eens mijn beste vriend in zijn enkel gebeten! Dat is toch niet normaal?!“ De boze toon uit de mond van de eigenaresse van Sientje maakte duidelijk dat ook voor haar de maat vol was. Ze had Sientje immers gered uit de broedfok en een beetje dankbaarheid van haar hond was wel op zijn plaats geweest. “Die hond heeft mij al duizenden euro's gekost! We hebben alles al geprobeerd. Je bent al gedragstherapeut nummer vier die hier over de vloer komt. Ze denkt gewoon echt dat ze de baas hier in huis is!”

Wat is hier nou eigenlijk aan de hand?

Dat er hier sprake was van een miscommunicatie tussen eigenaresse en hond moge duidelijk zijn. Hetgeen Sientje probeerde te vertellen aan haar baasje, komt niet overeen met wat de eigenaresse hoorde en zag. Helaas is deze miscommunicatie een bekend fenomeen binnen het vakgebied van de hondengedragstherapeuten. Bovendien bestaat de kans dat een miscommunicatie alleen maar groter wordt gemaakt door 'gedragstherapeuten' die niet op basis van gedegen diagnostiek, maar puur op basis van eigen ervaring aan de haal gaan met de problematiek. De uitspraak: “Je bent geen roedelleider en daarom maakt je hond zoveel lawaai” is er eentje die eigenaren van hondjes als Sientje regelmatig horen. Wanneer wij als gedragstherapeuten alleen maar zouden kijken naar een verstoorde dominantieverhouding tussen eigenaar en hond, dan maken wij

onszelf blind voor hetgeen waar het echt om draait. Daarom besteden goede gedragstherapeuten een groot deel van hun tijd aan diagnostiek. Dit is een uitvoerige beoordeling van het gedrag met een wetenschappelijk onderbouwing, waarbij de vraag ‘Wat is er nu precies aan de hand?’ centraal staat. Een kleine greep uit de vragen die bij mij opkwamen: “Waarom maakt Sientje eigenlijk zoveel lawaai? Wat voor lawaai maakt ze? Wat gebeurde er precies toen Sientje zich genoodzaakt voelde te bijten?”

Helaas kwamen voorgaande 'gedragstherapeuten' met het advies om Sientje nog kleiner te maken dan ze al was. Elke keer als Sientje blafte werd er hard in haar zij geprikt of kreeg ze een ruk aan de slipketting.

Nog kleiner maken dan ze al was

Na die flinke ondervraging (die wij diagnostiek noemen) kwam ik er samen met de eigenaresse achter dat Sientje flink getraumatiseerd is en een slechte socialisatie had genoten bij een broedfokker. Bovendien had ze inmiddels geleerd dat het wegblaffen en bijten een positieve uitwerking heeft, namelijk dat al die enge mensen op afstand blijven en haar met rust laten. Sientje was met name erg angstig, wat ook weer terug te zien was in haar gedrag. Helaas kwamen voorgaande 'gedragstherapeuten' met het advies om dit hondje nog kleiner te maken dan ze al was. Elke keer als Sientje blafte moest er stevig in haar zij geprikt worden of een ruk aan de slipketting

gegeven worden. Deze benadering werd mij getoond tijdens het consult. In levenden lijve mocht ik aanschouwen wat deze behandeling deed met dit kleine hondje. Sientje dook in elkaar en liet een harde kreet van pijn horen op het moment dat de grote vingers van de eigenaresse hard in haar zij prikten. Met deze methodiek moest Sientje gaan leren dat het blaffen niet getolereerd werd door haar roedelleider. Tot grote frustratie van eigenaresse werkte dit niet. "Mischien ben ik dan wel niet goed genoeg om een hond te hebben." Nu pas kwam er bij de eigenaresse de kwetsbaarheid naar boven. Het kan erg confronterend zijn als je verteld wordt dat je niet genoeg 'leider' bent. Het advies van die gedrags-therapeut was totaal verkeerd. Het bestraffen van angst door middel van een pijnprikkel (de por in de zij of de ruk aan de slipketting), maakt dat een hond nog angstiger wordt. Hierdoor ging Sientje

nog harder schreeuwen dat ze ruimte nodig had, wat dan weer het bijtincident verklaart. Als blaffen, grommen, tanden laten zien of uitvallen niet meer werkt, blijft er maar één optie over en dat is bijten.

Leven in een wereld van marsmannetjes

Sientje heeft het niet echt getroffen in haar leventje. De slechte start bij de broedfokker en het onbegrip op latere leeftijd heeft haar ertoe gebracht met agressie haar angst te uiten om mensen op afstand te houden. Als we 't hebben over een slechte socialisatie, wat betekent dat dan precies? De primaire socialisatiefase van een pup vindt plaats tussen pakweg de derde week (nadat de oogjes open zijn gegaan en de pup begint te horen) en de twaalfde week. In die vroege jeugd van een pup is het heel belangrijk dat hij genoeg positieve ervaringen opdoet met alle wezens die hij in zijn leven zal meemaken. In de tweede socialisatiefase (als de pup drie tot zes maanden is), moet hij alle

positieve ervaringen nog een keer meemaken zodat deze bestendigd worden. Als dit niet correct of niet voldoende gebeurt kan de pup in zijn volwassen levensjaren angstklachten ontwikkelen, zoals in het geval van Sientje. Ik vergelijk dat altijd met het zien van een marsmannetje. Als er morgen een UFO zou landen dan zal dat naar alle waarschijnlijkheid angst opwekken bij een heleboel mensen. Zijn de aliens een vriendelijk volk of vormen ze een bedreiging voor het voortbestaan voor de mensheid? Een hond met een slechte socialisatie leeft als het ware in een wereld van marsmannetjes waarbij de angst het vaak wint van de ratio.

Dé oplossing bestaat niet

Wat is dan de oplossing vraag je je misschien af? De eerste en meteen ook de meest belangrijke les die eigenaren moeten leren in de omgang met hun in de basis angstige hond, is dat respect voor lijf en leden beide kanten opwerkt. Sientje zit er namelijk helemaal niet op te wachten om geaaid te worden door die grote enge wezens. Dat optillen ziet ze helemaal niet zitten, ze voelt zich veiliger met vier pootjes op de grond, dan kan ze tenminste ook wegrennen als dat nodig is. Het eerste advies dat ik gaf was: "Laat Sientje met rust en houd rekening met haar." Oftewel, stop met aaien, stop met optillen en bovenal geef Sientje de ruimte om op haar eigen tempo haar omgeving te verkennen. Daarnaast gaf ik aan dat de eigenaresse meteen moest stoppen met alle (lijf)straffen. Tevens raadde ik het toedienen van gedragsmedicatie aan. Zo'n diepgewortelde angst haal je er niet uit met een training alleen. De kans is namelijk groot dat Sientjes angst haar leervermogen blokkeert.

Ingrijpende gevolgen voor de eigenaar

Wat kan je dan praktisch gezien nog doen? In eerste instantie is het belangrijk om te onderzoeken hoe diep die slechte socialisatie zit. Je kan hierbij aan de slag gaan door bijvoorbeeld die specifieke prikkels (in het geval van Sientje: mensen) zo klein mogelijk te maken of de hond daar zo min mogelijk interactie mee te laten krijgen. Omdat de eigenaresse in een grote stad woont zou dit een enorm beroep doen op haar vaardigheid en geduld. Als de medicatie dan is ingewerkt, kan je proberen een andere betekenis

aan – in het geval van Sientje – mensen te geven door een gerichte therapie in te zetten. Met zo'n therapie koppel je iets leuks (bijvoorbeeld spel of voer) aan het zien van mensen. In de hoop dat Sientje mensen niet meer gaat zien als enge marsmannetjes, maar als wezens die ervoor zorgen dat ze iets leuks of lekkers krijgt. Het sociale leven van de eigenaresse komt hiermee flink in het gedrang en de praktische invulling van deze therapie zal dus ook ingrijpende gevolgen hebben.

Een hond met een slechte socialisatie leeft als het ware in een wereld van marsmannetjes waarbij de angst het vaak wint van de ratio.

Gedragstherapeut nummer vier

Helaas zal ik nooit weten hoe het Sientje is vergaan. De eigenaresse dacht de diepgewortelde angst wel binnen één consult te kunnen verhelpen en was niet te spreken over mijn plan dat maanden in beslag zou nemen en waarbij de kans op een volledig herstel van de angst gering is. In de ogen van de eigenaresse had gedragstherapeut nummer vier dus ook gefaald. De werkelijke oplossing van dit grootschalige probleem dat een slechte socialisatie heet, ligt in het voorkomen dat een hond een slechte socialisatie ondergaat bij bijvoorbeeld een broedfokker. Denk dus goed na over waar je een pup vandaan haalt en laat je als pupkoper goed informeren over de kenmerken van een broedfokker of andere malafide handelaren. Voorkomen van een slechte socialisatie is in alle gevallen beter dan moeten proberen het te genezen. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

